

EUROSISTEMOS EKSPERTŲ MAKROEKONOMINĖS PROGNOZĖS EURO ZONAI

Remdamiesi 2006 m. gegužės 19 d. turėta informacija, Eurosistemos ekspertai numatė euro zonos makroekonominę raidą¹. 2006 m. numatomas 1,8%–2,4% vidutinis metinis realiojo BVP augimas, o 2007 m. – 1,3%–2,3%. Numatoma, kad 2006 m. bendras suderintas vartotojų kainų indeksas (SVKI) vidutiniškai didės 2,1%–2,5%, o 2007 m. – 1,6%–2,8%.

1 intarpas

TECHNINĖS PRIELAIDOS

Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozės pagrįstos prielaidomis dėl palūkanų normų, valiutų kursų, naftos kainų ir fiskalinės politikos.

Techninės prielaidos dėl ilgalaikių palūkanų normų, naftos ir ne energetikos žaliavų kainų grindžiamos 2 savaitių iki gegužės 11 d. rinkos lūkesčiais. Pagal 3 mėn. EURIBOR apskaičiuojamos trumpalaikių palūkanų išankstinių sandorių normos², parodančios pelningumo kreivę tuo momentu. Šios prielaidos rodo, kad palūkanų normos vidutiniškai didės nuo 3,1% (2006 m.) iki 3,9% (2007 m.). Rinkos lūkesčiai dėl euro zonos 10 m. vyriausybės obligacijų nominaliųjų palūkanų normų rodo, kad jos pamažu didės nuo vidutiniškai 4,0% (2006 m.) iki 4,3% (2007 m.). Remiantis būsimumų sandorių rinkų prognozėmis, 2006 m. vidutinė numatoma metinė naftos kaina bus 70,3 JAV dolerio už barelį, o 2007 m. – 73,9 JAV dolerio už barelį. Manoma, kad 2006 m. metinis ne energetikos žaliavų kainų padidėjimas JAV doleriais sudarys 27,6%, o 2007 m. – 5,4%.

Daroma techninė prielaida, kad dvišaliai valiutų kursai per prognozės laikotarpį nesikeis ir bus tokie, kokie buvo 2 savaites iki gegužės 11 d. Tai rodo, kad euro–JAV dolerio kursas bus 1,27, o euro efektyvusis kursas – 0,7% didesnis už vidutinį 2005 m.

Fiskalinės politikos prielaidos pagrįstos atskirų euro zonos šalių nacionalinių biudžetų planais. Jos apima visas politikos priemones, kurias jau patvirtino parlamentas arba kurios yra išsamiai apibrėžtos ir greičiausiai bus patvirtintos. Galutinė data fiskalinėms prielaidoms atnaujinti buvo 2006 m. gegužės 11 d.

TARPTAUTINĖ APLINKA

Tikimasi, kad prognozės laikotarpiu euro zonos išorės ekonominė aplinka ir toliau bus palanki. Numatoma, kad JAV realusis BVP turėtų ir toliau sparčiai augti, nors truputį lėčiau. Azijos šalyse, išskyrus Japoniją, realiojo BVP augimo tempas ir toliau turėtų būti gerokai didesnis negu pasaulio vidurkis, nors šiek tiek mažesnis negu pastaraisiais metais. Numatoma, kad daugelyje didžiųjų šalių augimas taip pat ir vėl bus dinamiškas. Be to, tikimasi, kad 2004 m. gegužės 1 d. į ES įstojušių šalių ekonomika ir toliau sparčiai augs.

¹ Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozės rengia kartu ECB ir euro zonos nacionalinių centrinių bankų ekspertai. Tai du kartus per metus rengiama informacija Valdancijai tarybai ekonomikos plėtros ir rizikos kainų stabilumui įvertinti. Daugiau informacijos apie taikomas procedūras ir metodus pateikta „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“, ECB, 2001 m. birželio mėn. Siekiant parodyti santykinį prognozių pobūdį, pateikiamos kiekvieno kintamojo tikėtinos ribos. Jos pagrįstos skirtumu tarp faktinių rezultatų ir keleto ankstesnių metų prognozių. Ribos yra dvigubai platesnės už šių skirtumų vidutinę absoliučią vertę.

² Pirmą kartą Eurosistemos prognozės grindžiamos technine prielaida, kad trumpalaikės rinkos palūkanų normos keisis kintant rinkos lūkesčiams, o ne bus nepakitusios per visą prognozuojamą laikotarpį, kaip buvo manyta anksčiau. Šis pakeitimas yra išimtinai techninio pobūdžio. Juo siekiama dar labiau pagerinti makroekonominių prognozių kokybę ir nuoseklumą pačioje sistemoje, tačiau ECB pinigų politikos strategija arba makroekonominių prognozių vaidmuo joje nesikeičia.

Apskritai, atsižvelgiant į 5,1% metinį augimo rodiklį 2005 m., numatoma, kad *realusis BVP pasaulyje už euro zonos ribų* 2006 m. vidutiniškai didės apie 5,0%, o 2007 m. – 4,5%. 2006 m. numatoma, kad *užsienio paklausa euro zonoje* didės apie 7,6%, o 2007 m. – 6,7% (2005 m. didėjo 7,7%) .

NUMATOMAS REALIOJO BVP AUGIMAS

Praėjusių metų ketvirtąjį ketvirtį euro zonos realusis BVP didėjo 0,3%. Remiantis pirminiu Eurostat įverčiu, 2006 m. pirmąjį ketvirtį, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, jis atitinkamai didėjo 0,6%. Tai atitinka teigiamus apžvalgos rodiklių rezultatus. Tikimasi, kad apžvalginio laikotarpio kiekvieną ketvirtį BVP didės apie 0,5%, išskyrus 2007 m. pirmąjį ketvirtį, kai dėl reikšmingai padidėjusių netiesioginių mokesčių numatoma, kad šis augimas sumažės. Atsižvelgiant į tai, numatoma, kad 2006 m. metinis realusis BVP vidutiniškai didės 1,8–2,4%, o 2007 m. – 1,3–2,3%. Prognozės laikotarpiu vienas iš ūkio aktyvumą skatinančių veiksnių vėl turėtų būti didėjantis eksportas, jei, kaip numatoma, nemažės užsienio paklausa. Išskyrus laikiną netiesioginių mokesčių padidėjimo poveikį, vidaus paklausa turėtų palyginti pastoviai didėti.

A lentelė. Makroekonominės prognozės

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2005	2006	2007
SVKI	2,2	2,1–2,5	1,6–2,8
Realusis BVP	1,4	1,8–2,4	1,3–2,3
Privatus vartojimas	1,4	1,4–1,8	0,5–1,7
Valdžios sektoriaus vartojimas	1,4	1,3–2,3	0,7–1,7
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	2,5	2,3–4,5	1,6–4,8
Eksportas (prekės ir paslaugos)	4,1	5,2–8,0	3,3–6,5
Importas (prekės ir paslaugos)	5,0	5,3–8,7	2,8–6,2

1 Kiekvieno kintamojo ir laikotarpio ribos pagrįstos vidutiniu absoliučiu skirtumu tarp faktinių rezultatų ir euro zonos centrinių bankų praityje atliktų prognozių. Numatoma realiojo BVP ir jo sudedamųjų dalių raida pagrįsta dėl darbo dienų pakoreguotais duomenimis. Į numatomą eksporto ir importo raidą įtraukta prekyba euro zonoje.

Vertinama, kad viena iš BVP vidaus išlaidų sudedamųjų dalių – *privatus vartojimas* – 2006 m. vidutiniškai didės 1,4%–1,8%, o 2007 m. – 0,5%–1,7%. 2006 m. namų ūkių perkamoji galia mažėjo dėl pakilusių energijos kainų. Prognozuojama, kad 2007 m. numatytas netiesioginių mokesčių didėjimas sulėtins tų metų vartojimo augimą, o 2006 m. tikimasi, kad tokie lūkesčiai šiek tiek padidins vartojimo augimą. Namų ūkių disponuojamųjų pajamų augimą turėtų paskatinti šiek tiek didėjantis užimtumas ir toliau sparčiai didėjančios pajamos iš investicijų, tačiau realiosios pajamos ir toliau nedaug augs. Tikimasi, kad prognozės laikotarpiu taupymo lygis iš esmės bus stabilus.

Numatoma, kad 2006 m. *bendrosios investicijos į pagrindinį kapitalą* vidutiniškai didės 2,3%–4,5%, o 2007 m. – 1,6%–4,8% per metus. *Verslo investicijas* ir toliau turėtų skatinti didelė išorės paklausa, palankios kreditavimo sąlygos ir dideli bendrovių pelnai. Numatoma, kad *privачios gyventojų investicijos* prognozės laikotarpiu turėtų ir toliau po truputį didėti.

Įvertinus nustatyta, kad *bendras metinis eksportas*, kuris apima ir prekybą euro zonoje, 2006 m. vidutiniškai kis 5,2%–8,0%, o 2007 m. – 3,3%–6,5%. Numatoma, kad prognozių laikotarpiu dėl padidėjusios pasaulinės konkurencijos eksporto už euro zonos ribų rinkos dalis šiek tiek sumažės, o kainos konkurencingumas turėtų beveik nesikeisti. Numatoma, kad 2006 m. vidutinis metinis *bendrojo importo* augimo tempas bus truputį didesnis negu eksporto, o 2007 m. sumažės, rodydamas vidaus

paklausą. Atsižvelgus į viską, tikimasi, kad vidutiniškai per šiuos dvejus metus grynoji prekyba beveik neturės poveikio BVP augimui.

Atsižvelgiant į pastarojo laikotarpio veiksnius, numatoma, kad *bendrasis užimtumas* ir toliau pastoviai didės. Kartu tikimasi, kad dėl gerėjančių įsidarbinimo galimybių ir kai kuriose euro zonos šalyse vykdomų struktūrinių darbo rinkos reformų didės darbo pasiūla. Numatoma, kad nedarbo lygis prognozės laikotarpiu ir toliau mažės.

NUMATOMA KAINŲ IR SĄNAUDŲ RAIDA

Įvertinta, kad 2006 m. bendras SVKI vidutiniškai didės 2,1%–2,5%, o 2007 m. – 1,6%–2,8%. Kainų prognozės rodo, kad 2006 m. pakilusios energijos ir ne naftos žaliavų kainos darys reikšmingą įtaką. Nors tikimasi, kad, atsižvelgiant į dabartines būsimųjų sandorių kainas, 2007 m. ši įtaka sumažės, tais metais SVKI infliaciją labai paveiks padidėję netiesioginiai mokesčiai. Antra, manoma, kad vienam darbuotojui tenkantis nominalusis atlygis prognozės laikotarpiu nedaug didės. Todėl numatoma kainų raida perteikia lūkesčius, kad dėl naftos kainų pasireiškiantis antrinis poveikis darbo užmokesčiui bus nedidelis. Ji taip pat įtvirtina ir numatomą nedidelį našumo padidėjimą, o tai padeda palaikyti iš esmės stabilų vienetinių darbo sąnaudų didėjimą prognozės laikotarpiu. Galiausiai SVKI prognozės pagrįstos prielaida, kad nėra jokio reikšmingo ne žaliavų importo kainų spaudimo.

PALYGINIMAS SU ECB EKSPERTŲ 2006 M. KOVO MĖN. MAKROEKONOMINĖMIS PROGNOZĖMIS

Naujose parengtose prognozėse³ 2006 m. numatytos realiojo BVP augimo ribos atitinka 2006 m. kovo mėn. prognozes. 2007 m. numatytos šiek tiek mažesnės ribos. Tokia korekcija iš esmės rodo pakilusių naftos kainų ir valiutos kurso poveikį. Kalbant apie SVKI pagrindu apskaičiuotą infliaciją, 2006 m. numatytos ribos atitinka 2006 m. kovo mėn. makroekonominėse prognozėse numatytas didesnes ribas, o 2007 m. numatytos ribos nepakeistos.

B lentelė. Palyginimas su 2006 m. kovo mėn. prognozėmis

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2005	2006	2007
Realusis BVP – 2006 m. kovo mėn.	1,4	1,7–2,5	1,5–2,5
Realusis BVP – 2006 m. birželio mėn.	1,4	1,8–2,4	1,3–2,3
SVKI – 2006 m. kovo mėn.	2,2	1,9–2,5	1,6–2,8
SVKI – 2006 m. birželio mėn.	2,2	2,1–2,5	1,6–2,8

³ Naujoji trumpalaikių palūkanų normų prielaidų metodika (žr. ankstesnę išnašą) turi labai nedidelę įtaką BVP augimo ir SVKI pagrindu apskaičiuotos infliacijos prognozėms ir rodo, kad šis pokytis labiau priklauso nuo kitų prielaidų, kurios nepasikeitė.

KITŲ INSTITUCIJŲ PROGNOZĖS

Euro zonos prognozes sudaro įvairios institucijos – tiek tarptautinės organizacijos, tiek privataus sektoriaus institucijos. Tačiau šios nėra visiškai palyginamos tarpusavyje ar su Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, nes jos buvo parengtos skirtingu metu, todėl iš dalies yra pasenusios. Be to, taikomi nevienodi (iš dalies neapibrėžti) metodai fiskalinių, finansinių ir išorinių kintamųjų, įskaitant naftos kainas, prielaidoms parengti.

Kitų institucijų parengtose prognozėse bendrai teigiama, kad 2006 m. euro zonos metinis BVP padidės 2,0%–2,2%, o 2007 m. – 1,8%–2,1%. Tuo pat metu 2006 m. numatoma vidutinė metinė SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija bus 1%–2,2%, o 2007 m. – 2,0%–2,2%. Visi šie augimo tempai atitinka Eurosistemos prognozes.

Euro zonos realiojo BVP augimo ir SVKI pagrindu apskaičiuotos infliacijos prognozių palyginimas

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	Paskelbta	BVP augimas			SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007
Europos Komisija	2006 m. gegužės mėn.	1,3	2,1	1,8	2,2	2,2	2,2
TVF	2006 m. balandžio mėn.	1,3	2,0	1,9	2,2	2,1	2,2
EBPO	2006 m. gegužės mėn.	1,4	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0
<i>Consensus Economics Forecasts</i>	2006 m. gegužės mėn.	1,4	2,1	1,8	2,2	2,1	2,1
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2006 m. balandžio mėn.	1,3	2,1	1,9	2,2	2,1	2,1

Šaltiniai: European Commission Economic Forecasts, Spring 2006; IMF World Economic Outlook, April 2006; OECD Economic Outlook No 79, Preliminary Edition; Consensus Economics Forecasts; and the ECB's Survey of Professional Forecasters. Eurosistemos ekspertų makroekonominėse prognozėse ir EBPO prognozėse pateikti dėl darbo dienų pakoreguoti metiniai augimo tempai, o Europos Komisija ir TVF skelbia dėl darbo dienų skaičiaus per metus nekoreguotus metinio augimo tempus. Kitose prognozėse nenurodoma, ar pateikti duomenys dėl darbo dienų pakoreguoti, ar ne.

© Europos centrinis bankas, 2006 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, D60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Telefonas: +49 69 1344 0
Faksas: +49 69 1344 6000
Interneto svetainė: <http://www.ecb.int>

Visos teisės saugomos.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.